

WILLEM VAN IEPENDAEL

3170

**LIEDEREN
VAN DEN
ZELFKANT**

G

28

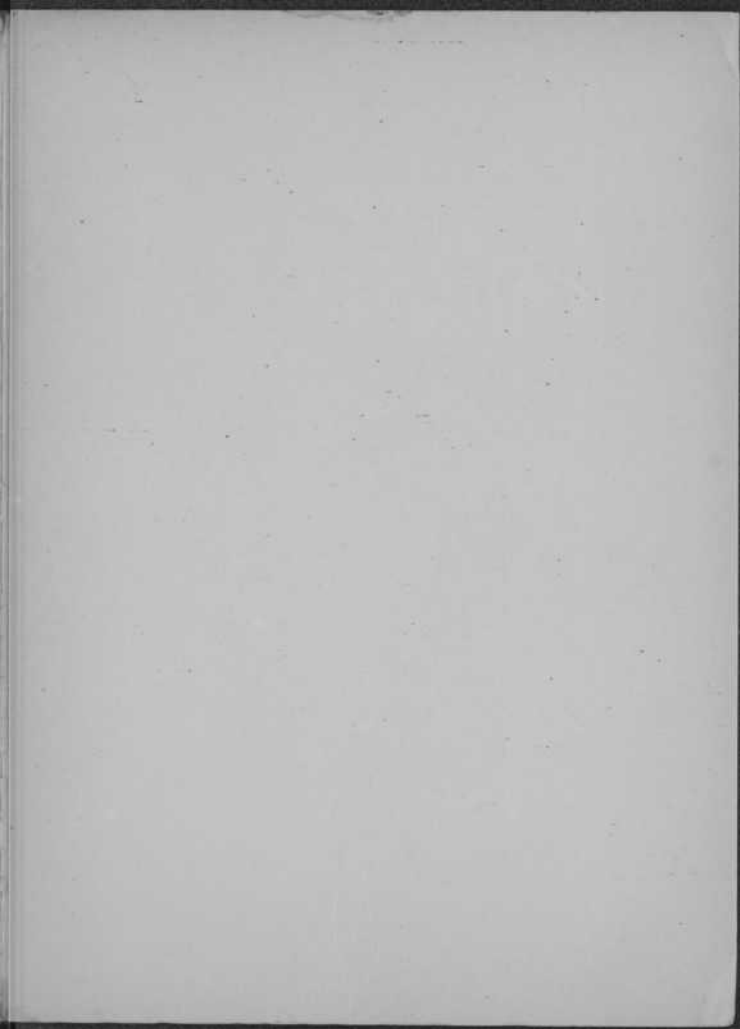
KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0644 3813

ALPHABETISCH
LEDEREN
VANDEN
ZELFANT

3170

f 28

LIEDEREN VAN DEN ZELFKANT

60669

LIEDEREN VAN DEN ZELFKANT

DOOR WILLEM VAN IEPENDAEL

MET EEN INLEIDING VAN A. M. DE JONG

MCMXXXII
N.V. EM. QUERIDO'S UITG.-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM

INLEIDING

Deze liederen zijn gesproten uit het levende hart zelf van de onderwereld.

Zij vertolken een levensgevoel en een maatschappelijk inzicht, die voor het meerendeel der lezers zeker moeilijk aanvaardbaar zullen blijken, en die schrijver dezes al-lerminst gezond en aanbevelenswaardig zou durven noemen. Al durft hij ze evenmin eenvoudig verwerpen als kortweg strafbaar of immoreel: aan deze dingen ligt zo oneindig veel verbonden, dat ze zoal niet verontschuldigen, dan toch verklaren kan, en wie tot begrip komt, velt moeilijk vonnis... Het is om deze, en nog enkele andere redenen meer, dat hij met vreugde op zich nam, bij de bundel „Lieder van den Zelfkant” een inleiding te schrijven.

Misschien is nooit tevoren een boek verschenen, dat zo zuiver, direkt en onomwonden de gemoedsgesteldheid, de levensbeschouwing, de gevoelsmendingen en de atmosfeer openbaarde van de wonderlijk verwrongen en ontstelde wereld der beroepsmisdadigers van allerhande soort. Want wie er niet zelf midden in geleefd heeft — en niet geleefd als belangstellend, intelligent of zelfs geniaal toeschouwer, maar geleefd als deel van die wereld, als werkend lid van de onderscheiden gilden — die dringt nooit ofte nimmer zó tot het hart der dingen door, dat hij ons kan openbaren, wat deze verzen ons (met al hun mogelijke tekortkomingen in artistiek en intellectueel opzicht) als in de lichtflits van een alles doorvljmende bliksemstraal onthullen.

Uit de onderwereld zelf stammen deze liederen. Die ze

INLEIDING

schreef, leefde vele jaren lang aan de zelfkant der maatschappij, onder misdadigers van allerlei slag, en hij was een der hunnen. Hij heeft al het bittere leed, al de woeste vreugden, al de angsten, al de nerveuze spanning van deze gevaarlike en verachte wereld uit eigen eroaring gekend. Het vervallen van kwaad tot erger, van het ene misdrijf in het andere, van de ene hachelike onderneming in de andere. Hij heeft zich één gevoeld met de genoten, de gabbers van de gabroeze, de linke jongens en de tipplende meiden rondom, aan hen allen verbonden door hechte, trouwe kameraadschap. Heeft zich deel gemeten van de opwindende pernoze-wereld, die vijandig staat tegenover de wereld van u en mij, de wereld van de nette mensen, de veilige burgers, naar wie de gevangenis niet dag en nacht zijn vormeloze tentakels uitstrekt. Hij heeft zich de bondgenoot gevoeld van allen, die leven in voortdurende strijd met wet, politie en justitie, en hij heeft de strijd meegestreden, consequent, onverschrokken, sluw en onberekenbaar.

Maar hij had iets, dat hem toch onderscheidde van het gros der kameraden. Hij had een zekere ontwikkeling, en had iets van de wereld gezien. En bovenal: hij beschikte over een doordringende intelligentie, een raakzame maatschappelijke intuïtie; hij zag verder en dieper dan „de jongens”, gaf zich helder rekenschap van zijn positie in en tegenover de samenleving, doorgrondde het waarom der tegenstellingen, zag de verwrongen verhoudingen, de onredelijkheid der inconsequenties, de vele soorten onbegrijpelijk onrecht, de huichelarij van de geordende wereld, de verder liggende oorzaken van zijn

INLEIDING

eigen verloren-gaan. Zo plaatste hij zich allengs be-
wust tegenover de gestelde machten, werd een koeler,
hardnekkiger en — gevaarlijker tegenstander. Want nu
werd hij, meer dan misdadiger van het gewone, onver-
schillige en onnadenkende slag, een gerevolteerde, die
wist wat hij wou en waarom hij het wou, die de wet in
rustig overleg minachtte, die zich onverstoorbaar in zijn
recht voelde tegenover een schijnheilige maatschappij,
waardoor hij als een lepralijder werd uitgestoten.

Deze man had alle menselijke ellende en verworping
dagelijks onder de ogen. Maar hij onderging ze niet als
anderen, die ze nauwelijks opmerken, omdat zij er nu
eenmaal aan gewend zijn en er doorheen gaan als door
het onvermijdelijke. Hij zag niet alleen de nood, het vuil,
de honger, het ongedierte, de prostitutie en de misdaad,
de holen en krotten der achterbuurten, maar hij zag
daaroverheen de tegenstelling: de overvloed, de nodeloze
weelde, het uitdagend brutale leven van rijkdom, pracht
en praal, dat voor zijn onverzadelijke genotshonger be-
vrediging kwam zoeken tot in de duistere wereld van de
misdadigers. Hij vergeleek. Hij las. Sinds lang vermoedde
hij het verband, vermoedde hoe de pronkende overdaad
woekerde op het gruwzame tekort aan de andere zijde.
Hij voelde het door de wet zorgzaam beschermd on-
recht, het parasitaire karakter van de behoedzaam veilig
gestelde wereld der welgestelden, der rijken, der bevoor-
rechte klassen. Maanden, aan het Westelik front als
Engels soldaat doorgebracht, ontnamen hem de laatste
scrupules, verlamden de laatste remmen, die hem be-
hoedden voor afzakken naar de onderwereld: wàt, in

INLEIDING

trouwe, mocht nog ongeoorloofd heten, als geoorloofd, als in hoge mate lofwaardig was, wat hij deed en zag doen in de grote oorlog? . . . Hij blééf aan het front — maar nu in de onverbiddelijke, altijddurende guerilla tegen wat men pleegt te noemen de geordende maatschappij.

Hij voerde de heimelijke oorlog met de bittere overtuiging van zijn onontkenbaar recht. En aanvaardde de kwade kansen met de onverstoorbare gelijkmoedigheid van een goed soldaat te velde. Nu eerst leerde hij met volkomen helderheid zien, wat hij steeds had vermoed, en langs de wegen van redenering en vergelijking had trachten te doorgronden.

Want niemand kan zó tot op de bodem van alle maatschappelijke, voor de wet onbereikbare gemeenheid, ont-aarding, huichelarij en liederlikst bedrog schouwen als de misdadiger. Het is daarom, dat de doorgewinterde boef met een zo ijsskoude minachting neerziet op orde, wet, justitie en samenleving: hij heeft het hele zaakje grondig door, weet op een haar, wat het waard is, koestert zich in grimmige hoon in het rustige bewustzijn, dat hij een kind is in zonde en misdaad, vergeleken bij massaas hoog en hoogst geachte staatsburgers, met wier aanzienlikheid zijn hachelik beroep hem bijna dagelijks in aanraking brengt. Hij toch ziet niet alleen de dieven, rovers en inbrekers, maar ook de vaak aanzienlike en geziene kooplieden, die hen van de buit afhelven. Hij ziet niet alleen de sluwe oplichters, maar doorgrondt eeneens de algemeen aanvaarde handelspraktijken, wier groteske consequenties zij zijn. Hij ziet niet alleen

INLEIDING

de falsaris, de vals-speler en valse munter, maar bestudeert ook de knepen van de door de mazen der wet sluipende beursspekulanten, wier bedrijf hem vakmatig enorm interesseert. Hij ziet niet alleen de afdreiger, die zijn klein gewin met maanden of jaren celstraf boet, maar ook de grote bankzwoendelaar, die meneer de directeur heet, talloze argelozen een paar millioen afhandig maakt, en vrijgesproken wordt. Hij ziet niet alleen de prostituees en haar pooiers, niet enkel de roofbordelen, maar ook de geachte ingezetenen, die er de clientèle van uitmaken, en hij weet, hoe diep zij zich ontaard tonen en geneigd, zielen en lichamen te verdoen . . . Niemand ziet zó ontstellend precies, wat zich afspeelt achter de schermen der fatsoenlike maatschappij. Niemand ziet het hooggeëerde en deftige fatsoen zich zó schaamteloos en zónder masker uitleven . . .

Dat geeft hem nog niet het recht . . .

O nee, natuurlijk niet! Maar het verklaart enigszins zijn cynisme, dat in de ziel van een natuurlijk-fijngevoelige zou kunnen uitgroeien tot vertwijfeling. Het verklaart de stemming, die uit de „Liederen van den Zelfkant“ naar u over waait . . . Het verklaart de grimmige spot, de hooghartige minachting, de ijzige haat, die de misdadiger bezielen tegenover de wereld der onbedreigden . . . Het verklaart de bittere vergelijkingen, die de dichter zich van tijd tot tijd permitteert, en die u schaamteloos zouden voorkomen, als ge niet bedacht uit welke bron zij vloeiden. Het verklaart de onverholten voorkeur, die wij in deze „Liederen“ vinden voor de bonte mengeling van bemoners der onderwereld. Het kan

INLEIDING

u misschien een aanleiding zijn om u eens, niet alleen juridies of zelfs sociologies, maar ook menselijk te verdiepen in de wereld en de persoonlijkheid van de beroepsmisdadiger, en zijn denkwijze. Het kan de basis, waarop wij onze bepalingen van schuld en boete bouwen, misschien enigszins verbreden door ons nader te brengen tot het begrip van de verachte boef, de uitgestotene, de rover, de „misdadige parasiet” onzer onberispelijke maatschappelijke orde.

Verdedig ik de misdaad? In geen enkel opzicht. Ik zoek naar haar verklaring. Ik zoek naar haar noodwendigheid, en vind die in onze maatschappelijke systemen. De misdadigheid is niet, althans zelden, een kwestie van persoonlijke schuld en persoonlijke minderwaardigheid. Dieper beschouwd is zij de straf voor onze maatschappelijke moraal, de boze ziekte, die onze schijnheilige samenleving zich door haar liederlijk levensgedrag op de hals gehaald heeft, de plaag, die haar werd opgelegd om haar afzichtelijke geheime zonden. En zolang zij volhardt in haar verkeerde gewoonten, in haar ongezonde handel en wandel, zal geen harde en begriploze justitie, geen geraffineerd stelsel van politie en recherche, geen steden van gevangnissen een einde kunnen maken aan de misdadigheid. En wanneer zij erop gesteld is en in staat blijkt haar systemen steeds breder uit te bouwen, haar levensmethoden tot steeds hoger volmaaktheid op te voeren, dan zal het secundaire verschijnsel der misdadigheid gelijke tred houden met haar ontwikkeling. Zie naar Amerika, zijn ten top gedreven kapitalisme, zijn dolzinnige tegenstellingen van diepste ellende en waan-

INLEIDING

zinnigste rijkdom — en zijn vervaarlijk georganiseerde onderwereld, die met zwaar gewapende bendes, met duikboten, vliegtuigen, gepantserde auto's en machinegeweren de guerilla voert.

„Liederen van den Zelfkant". Een stem uit de onderwereld. Een zelfbewuste stem. Een zeer menselijke stem. Trillend van ontroering, van mededogen, van verontwaardiging, van woede en verzet, soms van harde, onverzettelijke trots en koude haat. De stem van een natuurdichter, die uit verworpenheid en duisternis roept naar de schoonheid van het licht. De stem van een oproerling, die zich bewust wil maken, hoe hij een opstandige móest worden, en het u toeschreeuwt, rauw en heftig, dat gij opspringt in uw gemakkelijke fauteuil, verschrikt, bewust dat hier geroepen wordt naar uw diepste gevoel voor menselijkheid en recht.

De stem van een piraat, die in zijn eentje op kaapvaart uitging, en de gebroetteerde kollega's van de erkende vloot uitdaagt hem te verachten en te veroordelen, als zij durven en kunnen. De stem van een hartstochtelik levende en levendige persoonlijkheid, die het leven liefheeft met onoverwoestbare passie, door alles heen, over alles roeg, door gevaar en eenzaamheid, over verachting en gevangenis. Een, die het vadsig vegeteren van de bekrompen burgermansgeest haat, zich bewegen moet, tot de daad gedreven wordt, denken en doorgronden wil, beminnen en haten kan, vechten moet en overwinnen of onder gaan ...

De stem van een eenzame, geboren om mee te dingen naar het hoogste, door de noodlotsmacht der omstandig-

INLEIDING

heden gevallen naar duistere diepten, en die vol wrok en trots zijn bitterheid samentrekt in liefde tot de verworpen broeder; die de uitgestotene ziet met de ogen van de begrijpende, de vertrouwde, de genegen makker; vaak vol bewondering, omdat hij nauwkeurig weet, hoeveel kwaliteiten van lichaam, ziel en geest het werk dezer verworpenen vereist, hoeveel persoonlijke moed, koelbloedigheid, geestkracht, volharding, kennis en trouw er nodig zijn om dit leven van verzet, dit harde, ruwe, gejaagde en gevaarlike leven van maatschappelijk piraat te kunnen volhouden. Hij is er zich van bewust, dat deze uitgeworpenen toch verdmaalde helden zijn, vaak ongeweten martelaars, en een enkele maal onherkenbaar verworden heiligen. En zijn eerlike, onoverholen, op eroaring berustende bewondering voor de vrijbuiters stijgt, als hij zich rekenschap geeft van de gemakkelijke minachting, waarmee de trage en fantasielooze middelmaatmens — die zich een toonbeeld van deugd waant, omdat hij nooit stal, wijl hij nooit hongerde, lichamelik noch geestelik — de misdadiger buiten de gemeenschap plaatst.

Het is een stem vol vreemde accenten van primitieve ontroeringen, toch vaak verfijnd onderscheidend. Een taal, vloeiend en toch kantig, vol fantasie, levendig, beeldend en naief. Een wonderlike mengeling van volkstaal, bargoens, en zuiver dichterlike vondsten. Een geest, regelrecht aan het volk ontstegen, origineel als weinig, ongepolijst, brutaal, jong, fris, baldadig. Smeltend sentimenteel, en plots daarop weer koel cerebraal. Sprankelend van vernuft, dat bij wijlen, onder invloed

INLEIDING

van half verwerkte litteratuur wel eens vals vernuft blijkt; maar in wezen kerngezond, robuust, ruig en rond. Met diepten als van zwart spiegelend water, gevaarlijk en onberekenbaar. Met kinderlike kreten. Met prachtige, wilde humor, met oubollige spot, met verbeten grimmigheid van nooit meer slijtende verbittering. Een enkele maal ook snerpt er doorheen de ijskoude wraakzucht, de snijdende dreiging van de roede hatende doder, vastbesloten tot de ijzingwekkende daad. Alles is in deze verzen, wat in de chaotiese ziel van het volk is; heel de wemelende verscheidenheid van ontroeringen, die de primitieve mens bewegen; de stuwning van een feilloos gevoel voor diepere gerechtigheid; het schreiende mededogen met de rampzaligen; het rauwe verzet van de verongelijkte; de machteloze vleugelslag ook van een groot, maar half-bemust en nog minder begrepen heimwee uit de duistere krochten der aarde naar de diepte der azuren hemelen; het bruske omslaan uit de droefste weemoed naar de daverende lach, de luide spot, de groteske vergelijking.

De grote, veeltonige, luide stem van het volk. En de prachtige taal van het volk, deze onbestreden grootmeester in het voortdurend scheppen van nieuwe vormen, verbazingwekkend van beeldend vermogen, waarbij de bemuste taalkunstenaar telkens weer verbijsterd en verlegen staat. Het *bargoens*. De wonderlike taal van de onderwereld, de „diepentaal”.

Wie kennis maakt met het *bargoens*, en taalgevoelig is, ontkomt niet aan de drang het nader te bestuderen. En wie het bestudeert, ontkomt niet aan de bekoring van deze uiterst merkwaardige, fel levende, bewegelijke en

INLEIDING

onvergelijkelijk karakteristieke taal. Het zit vol jiddiese elementen, vermrongen tot onherkenbaar worden toe soms. Maar er zit van alles in, en dagelijks ontwikkelt en verrijkt het zich en ontplooft zich in nieuwe verbindingen, nieuwe vondsten, het bloeit en bloesemt van jong, heftig, heetbloedig leven, oorspronkelijk, geestig, puntig, zeldzaam inventief. Het getuigt van een snelle, scherpe, geestige blik, een altijd waakzaam gevoel voor humor, een benijdenswaardig gevoel ook voor kleur, lijn, atmosfeer en klankeigenaardigheden. De suggestieve, raak en met onverwachte direktheid beeldende kracht van dit bargoens, deze geheimtaal, geschapen en levend gehouden door een vrijwel afgesloten kring uit de onderste lagen des volks, deze voortdurende veranderende, afstervende en aangroeiende taal toont, hoe hopeloos een in conventie verstarrende beschaving haar taal verplakte en deed bevroren. Ieder oogeblik stuit men op bewijzen van een scheppingskracht, die verbaast, op vondsten, die, als een dichter die ze had gelanceerd, de gevoelige in extase zouden hebben gebracht. Een krioelende rijkdom van vormen, woorden, uitdrukkingen, vergelijkingen en verbindingen. En in hun gezamenlijkheid ligt tot in de kleinste bijzonderheden alles uitgedrukt, wat in ziel en geest en karakter is van deze wonderlike, vreemde, beklagenswaardige en soms huiiveringwekkende maatschappij, die men de onderwereld noemt. Voor de studie van de psychologie der misdadigers is een grondige kennis van hun taal volstrekt onmisbaar.

De „Liederen van den Zelfkant” bevatten niet alleen „misdadigersverzen”. Aan de zelfkant leeft ook nog „het

INLEIDING

volk", dat niet direkt deel uitmaakt van de onderwereld. De menigte armelike zwoegers, de zwerwers, de slopende werkers, de hongerlijders, de werklozen, de verpauperden met hun verwaarloosde kinderen, hun wanhopige vrouwen. Saamhokkend in de krotten van sloppen en stegen, hofjes en gangetjes. Ook naar dit hooploos door-eenkriolend „gepeupel", wankelend op de rand van de ondergang, gaat de robuuste menselijkheid van deze zanger uit, en hij heeft de kracht herkend, die bereid en in staat is het omhoog te dragen. Hij breekt zich los uit zijn bittere zelfbeslotenheid, tuurt verlangend en met kloppend hart naar het verre licht aan de kim, en ziet de mogelijkheid van een schone oplossing in het hecht aaneensluiten aller ontferden en vertrapten. Er gaat menigmaal een bewust socialisties gevoel door deze liederen.

En hoe diep, eerlijk en groot-menselijk is de onverschrokken verering van deze rauwe gast voor de gevallen vrouw, wier nood en daad hij begrijpt en wier leven hij kent tot in de verborgenste hoeken. Hij weet, hoe miniem de lust en hoe eindeloos het leed is, hoe onontkoombaar het noodlot.

Hoe oprecht en hartelijk is zijn liefde voor kinderen, zijn ontroering bij hun argeloosheid tegenover de vreselijke, verborgen merkeliikheden van het leven, hun grappig be-roegg, hun gebrekkig gesnap, hun olike streken. En hoe toont hij met echt volkse zin een oneindige verering tegenover de verhouding van moeder tot kind.

Misschien zou men kunnen zeggen: alles welbeschouwd is dit geen „dichter-poëzie". Zeker onderscheiden deze

INLEIDING

verzen zich scherp van de toegespitst intellektualistische, sterk saamgedrongen en soms vreemd gevormde poëzie onzer moderne jongeren. Met wie overigens de zanger van de „Liederen van den Zelfkant” zich geenszins wil meten: oorspronkelijk werden deze liederen enkel geschreven om voorgedragen te worden voor „de jongens” en waren volstrekt niet gedacht als een verrijking van de Nederlandse literatuur.

Maar één ding staat vast: ze zijn geen produkt van de studeerkamer, maar van een wild en heftig bewoogen leven; ze zijn niet zorgvuldig overwoogen en bij een of andere moderne kunstrichting aangepast, maar ontsprongen aan een oproerige en veelzijdig bewoogen menselijkheid; ze zijn niet ontstaan uit diepzinnig gerede-kavel over kunst en moderniteit, ze willen geen nieuwe vergezichten openen, geen nieuwe vormen scheppen of zich opwerpen als cultuurmonument — maar ze zijn onontkenbaar echt en direct ontsproten aan het levende leven zelf, een gekneusd, misvormd en weerbarstig leven, een vernederd en verbitterd mensenhart, dat de strijd niet heeft opgegeven, zich uit diepste nood en vertwijfeling tòch omhoog wringt naar het licht, en roept naar ons, voor zich en de verlorenen daar beneden, de gevallen broeders, die van nature niet minder waren dan *gij en ik*.

Van ganser harte hoop ik, dat deze krachtige roep zal worden verstaan.

A. M. DE JONG

EN OF!

Je hebt me verlaten, verlakt en geloosd;
Jij werd een mevrouwtje, gepakt en gekoosd;
Jij hebt een piano, een meid en een fok
En ik twee jaar bajes, m'n spijt en m'n wrok.

Maar kom ik bij jou met m'n koudje bekaan,
Dan is 'et gebeurd: met mevrouwtje gedaan.
Je fok wordt een weeshond en jij niet gemist,
Je dienstmeid bevorderd, ik recidivist.

Je hebt me verlaten, verlakt en verlokt;
Jij werd een mevrouw, ik gepakt en gehokt;
En steek ik jou, *del*, met de stalen omsof,
Mot ik jou voor een *dame* betalen – en of!!

koudje = mes; bekaan = terug; stalen = mes; omsof = dood

BRIEF

Moeder aan Hein in de lik

Ze hebbe Vader Vrijdagavond
Op een handkar thuis gebracht
Hij zonk ineen bij 't werrek schooie,
Hij zoekt al maande dag en nacht.
D'r kwam een dokter effe kijke
Die adveseerde melk en bief
Maar da's geen kost voor ons soort mensche—
M'n beste Hein, ben jij maar dief!

De huisbaas is weer komme dreige,
Dat ie ons op de keie zet.
Hij zei, als ik niet kon betale
Dat Zus 't verdiene kon in bed.
Wat zeg ie van zoo'n oue smeerlap?!
Eer 't zoover kwam, 'k stierf net zoo lief!
Trouw jij maar nooit en wor geen vader—
M'n beste Hein, ben jij maar dief!

Meintje de Geus is gek geworre
Omdat d'r oudste jonge, Kris,
Bij de meneuvels in z'n ooge
Met buskruit blindgeschote is.
Jij mag niet bij de wapes diene!
Wat was 't me vroeger toch een grief;
Maar 'k ben nou wijzender geworre—
M'n beste Hein, ben jij maar dief!

'k Heb nou een werkhuis voor drie dage
Arstokrasie, wat ik je smoes!
De jongeheer is bang voor muize,
Schrijft versies op de maan en poes.
Dan denk ik an jou lef en branie,
Je bolle snuit, je loop zoo fief...
Voor jou heit heel de buurt de bever –
Dag Hein van mijn!

Dag jongelief!

ANTWOORD

Hein uit de lik aan zijn moeder

Bedankt hoor ouë voor je krabbell
Je hebt geen schnokkeltjes gezet.
Hoe is 't met vader? al wat beter?
Of leit ie altijd nog op bed?
Nou heit ie dertig jaar geopperd,
Droeg ie paleizen in z'n nek
En strijkt het vaantje van de honger —
Hoe krijgje ze je Hein zoo gek?!

De huisbaas kan het strakkies treffe,
Als Hein op vrije voete staat,
Ik scheur 'm as een rotte haring
Van z'n vergeilde ruggegraat.
Dat gaat naar Mis en houdt z'n paasche,
Sjaggert in krotjes, hoert en slempt,
Heeft afkeer van verplebste dieve,
Zet kraakies in... een kinderhemd!

Dat Mein de Geus is gek geworre
Door 't blinde van d'r zoon, ik vind,
Die knul was lang voor de meneuvels
In allebei z'n glimmers blind.
Dat ze zoo stapel is geworre
Door 't ongeluk is vast niet waar:
Toen ze d'r zoon aan 't leger afstond
Had ze z'al niet meer bij mekaar.

En van die mieskwal in je werkhuis,
Die voor een muis z'n broek beschijt,
Die loopt straks in gelakte schoentjes
College in Gerechtigheid.
Dan blokt ie op Justinianus,
Z'n menteneetjes en Gods woord
En promoveert op: „Juiste Strafmaat
Voor moeder, die haar kind vermoordt”.

Nou, ouë, hou je in de voege!
Nog maar een ruk en 'k ben weer thuis!
Dan stolt je leut weer van de suiker
En broeit een kippie op 't fornuis;
Dan zit je warrem in je kleere
En vóór de prak een brandewijn;
En, wie het grappie mot betale, —
Dat zal me zoo m'n zorreg zijn!

schnokkeltjes = kussen (door kruisjes aangegeven); een
kraak zetten = inbreken; glimmers (of glimmerikken) =
oogen.

GOLGOTHA

Ik weet, het gaat nog maar om uren,
En dacht mij in m'n lot geschikt.
Toch wordt nog telkens door de gangklok
Wat broze hoop aan scherf getikt.
Nooit hield het loofhout zooveel vreugde,
Sloegen de snavels wreeder wond,
Noch spraken m'n gevouwen handen
Zoozeer de onmacht van m'n mond.

Pastoor vroeg, wijzend op een kruishout,
Of ik vergeten was misschien?
En ik heb achtenveertig maanden
Voor 't celraam Golgotha gezien!
Wat kan de christen mij nog schenken
Na tering en vergiffenis?....
Ik hoop alleen, dat achter sterven
Het warmtelooze „doodzijn” is.

JOU, JOEKEL, NABIJ

Zeg, joekel, jij schrokt en jij schranst zonder schroom
De piepers en prak uit een krant aan den boom:
Fortuin was je gunstig, zoo als haar betaamt
Ze liet je de schurft en onthield je de schaamt.

'k Heb honger, een daklooze ben ik als jij,
Een smetzieke zwerver, jou, straathond, nabij.
Die prak aan m'n voet... Zal ik grijpen? Nee stop!
De mensch zoekt het hooger: de mensch hangt zich op...

joekel = hond; prak = klickje.

MATER DOLOROSA

In de Kerk van Jezus Christus,
In het huis van schat en praal,
Kwam een ongehuwde moeder
Met een fluisterend verhaal
Van verwording, honger, schande,
Onbehuisd zijn en zoo meer
Tot Maria, maagd.... en moeder
Des gekruisten Lieven Heer.

In de Kerk van Jezus Christus,
Glorieus in stillen brand,
Staat de grootsche, Onbevleete
In een tooi van diamant.
In de Kerk van Jezus Christus,
In het huis van schat en pracht,
Vroeg een moeder in vertwijfling –
Om een kerel voor den nacht..

In de Kerk van Jezus Christus,
In de weelderige sfeer,
Lag de meid, de vrouw, de veile
Voor de Ongerepte neer....
Die daar staand.... als in gepeinzen,
't Raadseldiep mysterie las:
De ontaarde aan uw voeten
Mater Dolorosa was....

WROK

Niet dat je me zoo griede,
Gehoond hebt en verneurd,
Ach neel.... ik meest geliefde
Was 't eerste aan de beurt.
Niet om dat kleine stapje
Van mij naar and'ren man —
Maar dat ik aan zoo'n grapje
Niet vloekend sterven kan.

Niet dat je me ontstolen
Hebt al wat ik eens had,
En jaren reeds verholen
Die kerel je bezat
Niet wijl de kleine Dorus
Zoo sprekend lijkt dien man —
Maar dat me zoo'n stel horens
Geen buffel maken kan.

Niet dat je lachend: lekker!
Komt wand'len door de straat;
Die kerel in mijn jekker
Vroom ter communie gaat;
Niet om dat bij je slapen
En meubels in bezit —
Maar dat ik ben geschapen
Door den God, dien *hij* aanbidt.

DE PAEDAGOOG

De Minister van Justitie zei in de Kamer, dat de gevangenebewaarders eigenlijk een paedagogische taak hadden....

Dorus Delver had zijn leven
Aan den gummistok gewijd,
Zei: „Hadé!” aan vaders koeien:
„Nie zoo huile!” tot z'n meid,
Met z'n hebben en bewaren
Op z'n rug in ruiten zak,
Trok ie snuitend naar de bajes
Om te dienen als klabak.

Sjong! wat kreeg ie mooie spullen:
Laken broek met rooie bies,
Jas met bijna-gouë knopen,
Pet met poedels vis à vis.
Een pistool met linke blaffers
Bij de boeien en z'n vlijt
In z'n kontzak nog een staafje
Soepele welsprekendheid.

Zóó met alles aan z'n schonken
En z'n petje op z'n sluik,
Met den knuppel in z'n handen
En z'n handen op z'n buik,

blaffers = patronen; z'n sluik = z'n haren.

Stond ie, kauwend op z'n draadje,
Buffelbonkig barsch en braaf,
Ruiĝ en roerloos te poseeren
Voor meneer den fotograaf.

„En hoe wensch U de portretten,
Grootsalon of kabinet?”
Vroeg de fotograaf; en Dorus
Tikte strammig aan z'n pet,
Zei: „Meheer zel me begriĝpe,”
Grijsde, knipte met een oog.
„'t Is voor Pleuntje d'r verjaardag,
'k Wou d'r op as Peedegoog.”

BRIEF AAN OOME HEIN

Lieve Oom Hein,

Is U nog altijd erg ziek?

Me hebbe kole van de kerk: manjefiek!

De poes vreet van U visschies; en zij, die van benee,
Bracht uit d'r dienst een knijntje zonder bille mee.

Tante d'r belletjes staan in een pilledoos

Voor bonte werrekschorte pandje bij de Moos.

D'r hande, Oome Hein, die benne bar gescheurd,

Da's met de soda uit d'r werrekhuus gebeurd!

'k Heb alles angeveegd en netjes opgedoft

En zoete olie voor 'et Godslampie gepoft.

Als U nog thuis was hadde me zoo emmes lol,

Koertje zingt niet meer; z'n bakkie is nog vol.

Me zitte saves om 'et theelicht bij mekaar,

O, Oome Hein, die tante Bet die doet zoo raar!

Ze neemp U foto en ze snottert: „Jezus Hein,

Da' jij nou daar in de gevangenis mot zijn!"

Dan, Oome, slaat ze met d'r zeere hand een kruis...

De gevangenis, is dat 'et Roomsche Ziekehuis?

Beterschap van mijn en een pootje van de poes,

Dag lieve Oome Hein,

U Hondeworsie van een

Snoes!

GEBED

Onze Lieve Heer, of U nog altijd
Van Uw grommetje een snippie houdt?
'k Kom wel te rusten zeggen op m'n knietjes;
Maar me hantsop an; want het is te koud.

O! en de poes heeft haast een mand vol jongen,
Omdat ie niet meer bij me moeder zit;
Ze benne zwart en hebbe zukke staartjes,
En heel d'r lijf vol scheeve vlakkies wit.

En snoep ik niet meer stiekum van de suiker,
Dan koopt me moeder nog een lieve dot,
Ach, Lieve Heer, ik had zoo graag een zussie...
Hou U me vingers uit de suikerpot!

grommetje = kleutertje.

DE VOETBAL-MATCH

(Het verslag van tante Meintje.)

Met Klaar van Schelesteeffie
Naar de voetbalmets geweest!
Wat hebbe me die knulle
Op dat proppie lucht gepeesd!
Ze balde en ze beulde
Vier en veertig poote veel,
Als Steef dat ammesasie noemt
Linkt heel z'n hoofie scheel.

Eén zoo'n lange lende
Met een voetvrij broekie aan
Ging op z'n knoeste stake
In een latte lijsie staan.
Klaar zei, dat ie de kool was,
Pillekiepe mos ie doen.
Wat koop ie voor die heibel
En dat H.B.S. jargoen?

D'r was een soort meheertje
Met een fluitje in z'n mond,
Die keek maar op z'n klokkie
Of een ei op koke stond.
Ze scholde 'm de lefrie
Nou dat had ik ook al door:
Die goozer gaf een nummer
Op een fluitje van het spoor!

linkt = kijkt.

Het hussie liep te loope,
Met d'r hoofde wier gekopt:
Eén lag d'r langs het lijntje,
Hadde ze ofzijd geschopt.
't Was beenebakkeleie,
Eene kluitter breekgevaar;
Maar toen die met dat fluitje
Blies de zwik weer uit mekaar.

Halfblauw heit 'ét gewonne
En ze worre kampioen;
Tenminste as ze 't eerst nog
Effe pezig overdoen....
En winne ze de beker
Dan heit Schelesteef z'n zin:
Geef mijn maar van Van Nelle
Met een puntje van Jamin!

SCHOOIER'S AVONDLIED

Ik heb geen schrabbers, Heer,
Geen rooie poozer!
Hier staat een sofmeheer,
Een dallesgoozer.

Ik heb geen klofting an;
Me trappers gapen...
Aanzie den gentleman
Door U geschapen!

Ik weet geen lijmkit meer
Waar ik mag pooven,
En in de stoepen, Heer,
Kan 'k niet meer g'looven.

Ik heb verwanten, zeer
Mij trouwgebleven...
Sla de ontluizers, Heer,
Aan lijf en leven!

schrabbers = geld; dallesgoozer = armoedzaaier; klofting = kleeren; lijmkit = slaapstee; pooven = slapen; verwanten = luizen.

DE LAATSTE SNEES

Ik heb je weergezien na 't lange scheiden:
Je blik aan scherven en je lach geknauwd.
Die groeven om je mond! dat tusschenbeiden
Van je gebobde haar: peper en zout.

Je wilde doen of je me niet herkende;
Maar heel je wezen was één schrikgebaar;
Jij weet aan mij, ik gis aan jou ellende:
Mij brak justitie en jij hebt het zwaar.

Wat stond je wankel op je scheeve hakken
Daar bij die laatste snees bedorven visch:
Mij heeft het poets, je kerel aas gebakken,
Het lot, dat schotels stelt voor 's levens disch.

Ik zag je hunkeren: in je gebaren
Was iets van strekken naar een blijder „Toen”,
Waar duurder botjes dik en levend waren,
En nog niet stonken als je ziek fatsoen.

Ik ben gegaan: ik wilde je niet krenken.
Je bent nou netjes... Een getrouwde vrouw!
Je hebt een man... ik mag je niets meer schenken;
Maar o! die scholletjes zoo slap, zoo blauw...

snees = zootje visch.

JA, MEHEER!

De Minister van Justitie stelt er prijs op, dat de directeur van een gevangenis een ontslagen gevangene bij zijn vertrek op passende wijze toespreekt.

Jongen, nu je wordt ontslagen,
Niet zoo bels je pet meer dragen.

— Nee, Meheer!

Nog beter, koop een cowboyhoed,
Die staat Prins Hendrik ook zoo goed.

— Ja, Meheer!

Nu geen straffe Catz meer drinken
Of naar losse meisjes linken;

— Nee, Meheer!

Want er steekt in een vrouwelip
Meer kwaad dan uit een oorlogsschip.

— Ja, Meheer!

Laat je voet geen dans-vloer raken
Om de Kippen-trot te maken.

— Nee, Meheer!

Al dat gewankel op een kluit
Draait weer op drie jaar eenzaam uit.

— Ja Meheer!

Geen piraatjes, niet meer vloeken.
En subiet een baasie zoeken.

— Ja, Meheer!

Zes dagen werken in de week
En 's Zondags tweemaal naar de preek.

— Ja, Meheer!

Ouë vriendjes straal negeeren,
Heb er één: den Heere, Heere!

— Ja, Meheer!

Want God, die alles weet en ziet,
Verlaat een „ouë jonge” niet.

— Nee, Meheer!

Hier de pen... Dáár teeken even:
Een en zestig gulden zeven...

— Ja, Meheer!

Min zestig centen — (Schuld cantien)...
En hier m'n hand!... tot Wederzien??

— Ja, Meheer!

DE UITBREEKSTER

Gistre, als ik net naar huis ging
Met de cente van de wasch,
Las ik, dat er daar bij jullie
Weer een uitgebroke was.
Jesis! dacht ik, as nou Kobus
Met die knul heit meegepland...
En toen zank ik door de wereld,
Met me daalder in me hand!

Zeg, al is et daar bij jullie
Nou zoo mottig as een kuch,
Neem je weg niet langs de dakgoot,
Kom als sjentelman weer trug!
Al dat breke van die gooser,
Is maar larie, heeft geen zin,
Zoo een breekt zich nou de lik uit
En d'r morrege weer in!

Kom de poort uit!... Onze jonge
Wordt zoo leutig, groeit as prei.
't Is één happie lekker smulle,
'n Mootje paling in geleil!
Breek!... Maar met je mooie vrinde,
Met de heele boevekluit,
Dan breek ik, om jou en kleuter,
Van geluk in jubel uit.

STADSNIEUWS

Als ze moe en tijfgesjappeld
Uit d'r Komijne-Kaasdienst kwam,
En voor de deur van kleume broertjes
De stapels kranten overnam,
Ging ze ventend langs d'r klanten
Met moord en brand, met roof en kraak,
Scheef onder huiverig gebeuren,
De koersen en 't publiek vermaak.
Nieuwsblad! Nieuwsblad!

En als het felle regenraken
D'r hemd aan 't lijf geroffeld had,
Stond ze te hoesten en vroeg moeder:
„Zeg, meid, wazze je krante nat?”
Bevloerde vorst met glitsend ijzel
De warse kei en glooie stoep,
Dan ging in 't wrakke schoeisel angstig
D'r stap zoo wankel als d'r roep:
„Nieuws...blad! Nieu..w..s blaaad!”

Zoo heeft ze drie jaren loopen leuren
Met het nog warme wereldwee.
Tot op een avond met d'r „Nieuwsblaaad!”
Kwam gulpend 't jonge leven mée –
Ze had geduld, getorst, gedragen
Sensaties martelend gewicht

En was nou na d'r dood nog bruikbaar
Als zeven regels Stadsbericht.
Nieuwsblad! Nieuwsblad!

Nou loopt een broertje met het Nieuwsblad,
Bedient de klanten op een draf,
Staat hijgend voor gesloten deuren,
Gaat honderd stoepen op en af:
Z'n spillebeenen onder 't bevend lijfje;
In smalle borst de adem schort:
Hij zal het nieuws de stad in dragen
Tot ie op zijn beurt Stadsnieuws wordt.
Nieuwsblad! Nieuwsblad!

BOEVENTESTAMENT

Zeg, pop, het is gedaan met krake
Zet jij me brekie maar in 't vet.
Want Magere Hein komt sluiper make,
De priemerik was aan m'n bed.
Hij smoesde van het eeuwig leve,
De sacramenten en berouw;
'k Zei, als ie m' in de hemel hielp,
Dat jij 'm d'r is voor knuff'le zou.

Als 'k hier de leelijk heb getrokke,
Olewesjolem ben gegaan,
Laat me dan in me eike ulster
Maar bij je op de klapper staan.
Want wor je uit de lik begrave
Dan plante ze alleen het hout
En lig ik straks bij het herrijzen
Om de verduistering nog fout.

Je tippelt in de eerste dage
Maar dikkels naar me oue vrouw.
Die stakker heeft zich blind geplanjerd
Omdat d'r Koos niet deuge wou.
M'n dood, zeg maar dat die geen straf is,
Omdat die patser d'r verliet.
Al trouwt je moeder voor het altaar
Dat helpt je bij de tering niet.

brekie = breekijzer; priemerik = priester; de leelijke trekken, olewesjolem gaan = sterven; klapper = roofbordeel; planjeren = schreien.

Je neemt maar weer een andre goozer
Die van je houe kan als ik.
Poppetje, meid, wees niet mesjogge:
Voos jij met geen behooiebik;
Koffer niet om te gaan verdiene
Wat je pooier in de kroeg verschiert,
Tot je gammel in benagus sloppie
Voor een krats als tomaje piert.

Gegroet! 'k ga in de houding legge,
Want Koos de Langjat pikt het af
En legateert aan de justitie
Het staartje van z'n lange straf.
Kom me aan de knekelmijn bezoeke
En sein: Oewoe! net as een uil.
'k Roep: ouë knulle, wor is wakker:
M'n mooie pop staat aan de kuil!

voozèn = vrijen; behooie bik = pooier; kofferen = in bed
liggen; verschieren = verzuipen; benagus = armelijk; to-
maje = hoer.

HENDRIKUS

Hendrikus de Brave,
— Plat: Neeltje d'r vent —
Heeft nooit in z'n trouwen
Een weekloon gekend;
Hij vischt in de slootjes
Voor poes en voor pan
En wordt er niet moe, noch
Misdadiger van.

Hij zit op z'n kanus
Vol sierzagerij,
En Neeltje gaat dagelijks
Uit werken erbij,
Van 's morgens tot 's avonds,
Zooveel als ze kan,
En hij wordt er moe, noch
Misdadiger van.

Maar ligt van een miskraam
Z'n vrouw op den dood,
Dan wachten de visschies
Vergeefs in de sloot;
De buurt brengt een soepje
En hij randt het an.
En wordt er niet moe, noch
Misdadiger van.

Staat Neeltje weer op
Om uit werken te gaan,
Dan slaat ie een deeg
Of een wurrempie aan;
Z'n vrouw wordt een sloofje
Gebroken en oud
En hij blijft gezond, en....
Zoo eerlijk als goud.

Hij zit, na het visschen,
Zoo lekker en breed.
Op Neeltje te wachten,
(Een deuk in z'n zeet).
En leest in z'n krantje
Met schamper ontzet,
Dat boef voor z'n mokkel
Een kraak heeft gezet.

DALVER

't Wou er een doedelspat
Onder me neusgat zat.
'k Sta te bevrieze!
Knijp, vinger en de duim,
Breng es een versche pruim,
Veel draad en weinig kruim,
Achter me kieze.

Kastelein, schenk is vlug
Neut met kemeelerug
'k Heb link de bever!
As 'k niet gesjochte was
Likte ik glas op glas
Klinkklare hassebas,
Ouwe jenever!

Barstte de wereldkloot,
Opstoot onder me poot:
Pijn in me knikker!
Valle me door de duig,
Dan is dat rijke tuig
In vos- en bereruig,
Ook naar de flikker!

SPECULAASPOP

*Op St. Nicolaasavond kregen de
gevangenen, dank zij milddadige
gevers en geefsters, een specu-
laaspop.*

Grootsche pop! grootsche pop!
Al-te-bruin-gebakken mop!
Hoor je m'n genietgenooten?
Welkom wordt je toegeloten.
Philanthropus van je vak,
Bitter brokkie hoongebak?

Grootsche pop! grootsche pop!
Haal je kuitenbroek eens op
Over je lakeiebeenen!
Ben jij in 't gevang verschenen
Om te brengen recht en vreugd
Door wat koekebakkersdeugd?!

Grootsche pop! grootsche pop!
Kleutertjes in krot en slop,
Hunkrend naar wat licht en leven
Moeten aan de gevers sneven?
Snoep, in eer en deugd gemoerd
Smaakt den dief niet, wel den ploert!

Grootsche pop! grootsche pop!
Schaam de pitten uit je kop!
Reclassent... en potverdije,
Stinkend naar de specerijen...
Van èèn deeg en naar èèn mal:
Misgebakken duizendtal!

Grootsche pop! grootsche pop,
Wordt het guillotine of strop?
Zullen z' ons voor 'et krepeeren
Eerst op speculaas trakteeren?
Gaan we straks met Israëls God
En een vrijster naar 't schavot?

Grootsche pop! grootsche pop!
Kul en santenkraam, rot op!
Zeg maar aan je principalen,
Dat geen eer valt te behalen:
Pauper in opstandigheid
Heeft aan alle poppen schijt!

BETERSCHAP, HOOR LIEVE VADER!

Lieve Pa van onze moeder,
Nou ben ik niet langer klein;
Ik mag van de Lieve Heertje
Tot vannacht ondeugend zijn;
'k Kreeg een heele grabbel toffies
Van je vrouw, die van me houdt;
Hedenmorgen werd ik jarig,
Stijfgezoend en drie jaar oud.

Met je driede ben je 't ventje,
Door de roggeblompap heen,
Loop ie niet meer om de stoelen
Met een boogie in je been,
Kijk ie speen en rammelaartje;
Ook de kachel niet meer aan;
Ik klim zelf al bij de suiker
En ontloop de levertraan.

Moeder heeft me zoo geknuffeld!
Duizend zoentjes op me lach!
Maar da's geen verjaarkedootje,
Want dat doet ze alle dag!
En ze heeft gehuild, hoor vader,
Stiekum, maar d'r neus die glom!
En gezucht van: „in de kerker”
Zeg waar doet ze dat nou om?

Strakkies, zei ze, as je vader
Weerkomt uit et gasthuis, dan
Krijg je de verjaarkedootjes,
Die ik nou niet koopen kan.
'k Had zoo graag een autopedje
En een bal van eeljestiek:
Beterschap, hoor lieve vader,
En dan nooit meer, nooit meer ziek!

KERSTNACHT

*Toen een der gevangenen krank-
zinnig werd.*

Mijn God! Mijn God! Kunt Gij dien lach gedoogen?
Zoo bangen weergalm van de wreedste pijn.
Heeft dan de hand, die scheidt, niet het vermogen,
Die vreugd te weren uit zoo droef een zijn?

Één flits van Uwen glans en in den Hooge
Verzaken alle sterren ster te zijn:
Lichtende Majesteit, die zwarte logen
Uit grondeloosheid van het brekend brein!

Uit de verborgenheid van nacht en kluister
Die gruwbre schater door een hol gesticht,
De helsche blijdschap van een winnend duister
En schuwe huiver van een stervend licht:
Mijn God! Mijn God! Van Uwen ganschen luister
Wat tralie-schaduw op verdwaasd gezicht.

SERENADE

Ik sta voor je deur en ik knokkel
Ons sein op het gammel paneel.
Al scheldt heel de trap je voor mokkel —
De menschen.... Ach, weten ze veel!

En onder m'n jasje de rooie —,
De tulpen in mandje met groen....
Als jij nou maar zegt: Wat een mooiel!
Je streef er nog zwak naar wil doen.

Als even je blik maar wil nippen
Aan linten, aan bloemen en blad;
Kreukt vreugde je dorrende lippen...
Wat deert het al is ze gejat?!

Ze schelden jou: meid van de keien...
En ik werd een kruimeltjesdief....
Jou zal de kadaverbak rijen
En mij haalt de zespijper, lief.

kadaverbak = lijkwagen van de gemeente; zespijper =
dievenwagen.

GIESSEN-NIEUWKERK

Een zeekre juffrouw Themis, die, befaamd om
schoon en vlijt,
Werd in d'r goeie dagen zelfs door Jupiter gevrijd,
Heeft, billen bloot, te kijk gestaan. De natie is
ontstemd;
Want o! wat viel ze tegen, 't goddlijk vrouwtje
in d'r hemd.

Ik zweer: Zoo waarlijk helpe — de kunstgreep
bij 't proces!
Een taart van twalef puntjes en een spatje uit de
flesch.
Zeg, diender, breng een dader in; maar uit den
minnen stand:
Er zijn wel haast een drie miljoen proleten in
ons land.

En eenmaal achter slot en staaf komt alles voor
mekaar:
Met hamer, dwang en dreigement wordt Sijmen
moordenaar.
Of ie zich op z'n God beroept en plechtig zweert
van *Nee!*
Wat zou de Almacht tegen ons — — en het ge-
heim dossier?

Mijnheeren, bindt de beffen voor! Het gaat hier
om het recht.
En jij, beklaagde sta eens op! Je straf wordt aan-
gezegd:
De Rechtbank vond je schuldig aan den moord
met roof en braak,
En legt je vijftien jaren op... De vol-le-gen-de
zaak!....

BALLADE

Onze Puk van ons, o lieverd,
't Is gewoonweg godgeklaagd!
Gistre heit die sallemander
Me de dood haast ingejaagd.
As ik visschies stond te voele
Om de prijs en kwaliteit,
Was ie plotseloos geblaze,
Hoeflefoetsie! vort en kwijt!

Effe stond ik an de wage
Met me sneesie botjes stijf,
Rilde me de koue bever
Over heel me moederlijf,
Mos ik an een smeris vragen:
Och, meheer heb u misschien
Zoo een knappe, bijdehante
Sprekend Ikke niet gezien?

Toen ik bij de commesaris
Stond te jammeren: och! en O!
Brochte ze ons lieve ventje
An z'n hessie op 't beroo,
Werd ie als gevondigheidje
Weer in mijn bezit gesteld,
Vielen meer gezoute zoenen
Dan een tientje an klein geld.

Naar de veemart was die zwerver
Zoo met zonder mijn geweest;
Zwaar verbaasd stond ie te huile
Bij zoo'n boereboterbeest.
Zeg, ik gloof dat onze Pukkie
Reuze zoojelogies wordt:
Hij zeit uit z'n bloote hoofie,
Of 't een vaars is of een Ford.

Nooit meer gaan ik visschies koope
Met ons Pukkie an de straat!
Nee! wat heb ie an een botje
As je hart je keel uitslaat?
Al dat koope an de wagens
Is verkeerde zuinigheid;
Want terwijl je staat te spare
Raak je heel je rijkdom kwijt.

Nou ik hoor de piepers kooke,
't Water broebelt uit de pot;
'k Heb een joofel botersausie,
Reuze honger en de bot.
Wees gezoend van mijn en Pukkie
En omstrengeld eens zoo heet;
'k Droog me pen en ook me voorhoofd
'k Schrijf wel as ik weer wat weet.

PETIT AMOUR

Op de Schie een schuitje voer,
Blank in de tuigen,
Rank in de duigen,
Op de Schie een schuitje voer:
't Spaarne-kruisertje: „Petit Amour”.

Aan het roer een meisje stond,
Pet op d'r haren,
Beeld in de baren,
Op de plecht een colliehond,
En slap jongheertje, sigret in z'n mond.

't Boegje door 't gekabbel sneed,
En volle wonne
Van fuivende zonne,
Naar de kerels, die in hun zweet
Wrochten een valbrug van vier sporen breed.

Arbeid hoog zong: „Klets! Klap! Klop!”
Vulde de gaten
In binten en platen
Hamers zwaaiden neer en op,
Juichten de bouten een butts in d'r kop.

't Scheepje onder de ruggen schoot
 Klappen en kleunen.
 Drillen en dreunen
Verstilden in de piloschoot
Van kerels, die keken naar meissie en boot.

Eén hamer slechts maakte rumoer
 Bleef rijzen en zinken,
 Klagen en klinken;
Eén zwaaide z'n arm haast van z'n schoer.
Dat was de vader van „Petit Amour.”

METAMORPHOSE

Zevenhonderd zooveel liter
Ouweklare in blank fust,
Van een zatten wind bestruikeld
En een zuipsche zon gekust,
Zevenhonderd zooveel liter
Hoogbedaaide korenwijn
Wilden in de duigies dutten,
Niet dan lekker sikker zijn.

Zevenhonderd zooveel liter
Louter hassebassenbuit
Knepen op een stottersleedje
Neerlands natste veste uit
Zevenhonderd zooveel liter
Eerst gepeild en toen gepikt
Mochten geen jenever blijven,
Werden correpus-delict!

Zevenhonderd zooveel liter
Onversneë kinderleed
Lagen dieviglijk verstoken
Voor d'r schoone taak gereed.
Zevenhonderd zooveel liter
Klokte uit in stoop en steeg,
Spoelde hier een hoofd met denken,
Daar een hart met blijdschap leeg.

stottersleedje = fordje.

Zevenhonderd zooveel liter
Pure nationale faam
Maakten van de groene tafel
Knusse koue-koffiekraam;
Zevenhonderd zooveel liter
Dubbeldoorgehaalde sof
Werden even zooveel dagen:
Ongemeten door het Hof.

EER

Vroeger als een knul een rukkie
Voor z'n kal gezeten had
En ze bleek getrouwd intusschen
Trok ie vloekend door de stad,
Kocht ie klakkebos en blaffers
Van z'n vette uitgaanskas,
Schoot justitie uit d'r dutje
En zes bidders in d'r jas.

Maar nou stelt geen ouwe jongen
Zich meer aan als gammerkop,
Heeft z'n nieze 'm verraden
Weet ie er een vaartje op.
Smijt ie rijm en roekeloosheid
Door de snaren van z'n lier,
Zet het bruidje naast den bruigom
En het paartje op papier.

En hij wijdt ze linke liedjes
Bij z'n hachelijke luit,
Wenscht den bruidegom het beste
Met de bastaards en de bruid,

rukkie = tijdje; kal = meid; vaartje = kunstje; klakkebos = revolver; blaffers = kogels; gammerkop = idioot; nieze = meld.

Lacht eens fijntjes in z'n deuntje,
Om zoo'n hopeloozen beer:
Wie een lied scheidt, is een dichter,
Wie z'n snol trouwt, heeft de eer!

CEL

Als niet naar jouw borsten
Ons grommetje dorstte,
Was jij niet de moeder van Guit,
Wat kon 't me belangen
Zouen ze me hangen,
Al kneep ik per spijkerton uit!

Als j'oogen niet schreiden
Wat lippen vermijden,
Had lachen geen deel aan m'n wee,
Wat kon me dan deren
Electrocuteeren
Of valbijl met schaarden op snee?

Was niet in jouw brieven
Dat tusschenlijnsch lieve,
Kloeg niet zoo jouw streel in m'n knuist,
Wat kon 't me dan maken
Zouen ze me braken,
Al werd ik verbrand of gekruist.

Als jij niet m'n vrouw was,
En moeder en trouw was,
Dan hielp me de strop uit de cel,
Dan zocht ik genade
Bij Satan den Kwade,
Den braven ontvluchtend in hel.

grommetje = kindje.

HET GROMMETJE VAN BLONDENEL

Het grommetje van Blondenel,
Zoo groeisch als een meloen
En glunder als een lelieprop
In dompel watergroen,
Ligt krijtend in een peluw-put
Ontsparteld aan de spreij;
En 't zonnetje dat schaterlacht
De biggeltraantjes blij.

Het grommetje van Blondenel,
Verslaafd aan tuk en teug,
Smult smakkende z'n buikie bol,
Om niet heeft maal en meug;
Hij hikt eens van den overvloed,
Hij boert eens na 't festijn
't Is waarlijk nog zoo'n kneuzing niet
Om hoerekind te zijn!

Het grommetje van Blondenel
Hij wankt van kus naar kast,
Hij houdt zich aan een zonnestreek
En moeders: „Toemaar”! vast.
En als ie valt, dan valt ie: „Boem”!
Een frons in moe's geluk
En bij de burens van beneê
Het lampekousje stuk.

kneuzing = ongeluk.

Het grommetje van Blondenel
Van maal en menschen moe,
Gewikkeld in z'n wolletje
Gaan wimperluikies toe....
Ter zoute is de zon; en in
De sterren komt al tier....
Hoor daar! de poort van Droomenland
Kreunt zachtjes op een kier.

KNEKEL PEEZEN

Kan een haai geen bakvisch wezen
Op de bikkels en de baan,
Heeft ze zelfs bij de Chineezen
En Laskaren afgedaan,
Zeggen Yank en boerebinkie,
Wat er aan zoo'n mokkel schort,
Zit ze tobbend bij d'r drinkie
Tot ze respectabel wordt.

't Hoedje met de dolle douwen
En d'r bloezen, vuur en vonk,
Mag de Bank van Leening houen
Met d'r grillen morzel-pronk.
Stemmig zwart, op stille voeten
In de puntjes en de vouw
Gaat ze zonder lach en groeten
Als een weeuw in diepen rouw.

Niet bij beurs of door de kranten
Zoekt ze onderdak en brood:
Te verleefd voor schuine klanten
Gaat ze „sjanze” bij den dood.
Met d'r gietertje en tuilen,
Onder roosie of abeel
Zit ze om een vent te huilen
Op het graf van Weet-ze-veel!

En de weduwnaartjes naken
In d'r aangemeten rouw
Om boeketjes kwijt te raken
Bij d'r overleefde vrouw:
Snikkend strooien ze en schikken
De Chrysanten wit als sneeuw,
Wijl ze door d'r tranen blikken
Langs de zerk en naar de weeuw.

Waar aan is uw man ontslapen?
Waar aan ging uw vrouw wel heen?
Hij werd met een hoest geschapen
Zij had suiker en een steen...
'k Kan die goeierd niet vergeten!
'k Min m'n vrouw in eeuwigheid! —
Om de dooden wordt gekreten,
Naar de levenden gevrijd...

Kan een haai geen bakvisch wezen
Op de bikkels en de baan
Gaaf ze bij de knekels peezen
Naar een vent met een bestaan.
Vroeger... Ach dat is „begraven”
Ze is ippes uit de kou,
Gaaf ter kerke, schenkt d'r gave
En de bakker zegt: Mevrouw.

POOR OLD GIRL

In de sneeuw en glare zuivel
Van de volle maan; en ros
Op je echten bont wat stuivel
Van je waterbangen blos.

En een allersnuitigst hoedje
Op je tang-getemde haar,
Links en rechts een bedelgroetje
Met een kom-eens-hier-gebaar....

Jij gaat niet als al die meiden
Zoo met iedren kerel mee,
Enkel maar eens tusschenbeiden
Met een vent naar je idee.

Want je pa is een notaris
En je moe een barones;
Jij vischt of er geen bezwaar is
Tegen 'n tientje voor de flesch.

En je hebt een konkelhokkie,
Nou wel niet zoo'n sjieke zoi,
Maar voor slipper met een slokkie:
Hier de pot en daar de kooi.

Die je vroeger heeft bedrogen
Droeg een parel in z'n front,
Had een stippel in z'n oogen
En een leukie om z'n mond.

Jij zou graag weer netjes worden
Door een beevaart of een bal:
„Have another drink!” schort Lorre:
„Poor old girl, damn it all!”

stippel = parel; leukie = lachje.

HA, GABBER!

Ha, gabber!... als de eene zit,
Uit kraken gaat de ander.
En, losgelaten uit de kit,
Gabroes met breek en brander;
Maar komt er bonjer om de klit
Dan kraken we mekander.

Ha, gabber!... als de eene vrijt
Nekeiwe om een gijntje,
Pikt d' andre uit baloorigheid
Een borrel en een zwijntje....
De bollebef een drukker slijt,
En de madam een kleintje.

Ha, gabber!... als de eene strijkt
Met kogel in z'n donder,
De andere z'n bochel reikt;
Eén loopt er leeg, één onder.
Totdat de heele zwik bezwijkt.
De knol en de dragonder.

gabroes = in vereeniging; bonjer = ruzie; nekeiwe =
getrouwde vrouw; bollebef = rechter; een drukker =
een vonnis.

'T GAAT IPPES...

't Gaat ippes met ons kootertje,
Denk ie nog wel is aan
Van toen ie op me kleedje
Akkebaba had gedaan?
Dan kwam ie met de pot
En ging de goochelaar z'n gooi:
De koepel op de keutel:
Hokus pokus!.. Weg de fooil

Een rimpel in z'n neusie
En de blossen op z'n gat.
We zeie d'r niet eentje;
Maar me lachte ons haast plat.
En hoe ie door z'n wimpers keek
Naar jou en dan naar mijn,
Of 'et nou Pukkie lach, of
Pukkie huilerig moest zijn.

Van 't hokus pokus is voorbij,
Ik dacht dat ik er was.
Maar nou op de bewaarschool
Piest ie boogies door de klas.
En als ik raas: „Zeg smeerkees, hè
Waar pies jij boogies om?”
Dan zeit ie (heb ie daar van terug):
„Want boogies benne krom!”

Ik schrijf ie dat nou allemaal
Omdat je d'r om geeft
En niet denkt dat je Leentje
Zoo is niks te stellen heeft;
Maar broekie nat of broekie vol
En boogies ver en krom,
Toch ben ik blakerheet gebrand
Op zoo een joofel grom!

kootertje = kleutertje; grom = kind.

NOOIT NIET!

„Slaken! slaken! slaken! slaken!“
Juicht de bel — Het is volbracht!
Lente trekt haar gulden lijntje
Om den morzel van den nacht;
En de wolken zoo ze varen
Spatten schater om hun boord;
Want m'n wijfie en de kleuter
Staan te wachten bij de poort!

Een beloft', die vele dagen
Reeds te zwellen heeft gestaan,
Wil vanmorgen op haar stengel
Purper in vervulling gaan.
Knop, breek baar het lang verheelde!
Bloem! doe jij voor mij het woord,
Waar m'n wijfie en de kleuter
Staan te wachten voor de poort!

Vogeltje, ja kom en zing maar,
In de zon en voor de ruit:
„Nooit-niet! nooit-niet! nooit-niet!-nooit-niet!“
Ha! Jouw spotternij heeft uit:
„Nooit-niet! nooit-niet! — goed getroffen!
„Nooit-niet-weder!“ ... zeg het voort
Aan m'n wijfie en de kleuter:
„Nooit-niet-weder!“ bij de poort...

PARABEL

De poedel droeg een lintje,
De poedel was een teef
En foks, z'n huidje grofbespat,
Een reu waar pickelill' in zat:
Z'n ooren om en scheef.

Ze gingen meest getweetjes
De straten op en af,
De foks dan met z'n stompje staart,
Zoo naar verliefde reuen-aard
De poedel seintjes gaf.

Eens voor een slagerswinkel
Deed poedel dol verliefd,
Ze zei „Was ik een reu en fok,
Dan kreeg m'n dame versch van 't blok”
Toen heeft de foks.... gedieft!

Maar dan een felle bulhond.
Zoo vliegens als een pijl,
Als een verschoten schacht zoo snel,
Groef z'n grijns in foksies vel:
De boef was voor de bijl!

Er volgde procedure.
Foks kreeg een advocaat,
Die sprak: Hooghachelijk Gebest,
Wat foksie, m'n cliënt betreft
Le femme en psychopaat”.

De rechtbank was heel deftig
Uit pukken saamgesteld:
Ze zaten met d'r oogen dicht
Een lachje op d'r mopsgezicht....
Het vonnis werd geveld.

De dief moest aan den ketting,
De wet was geschoffeerd!
Daar lag ie met gezeerden nek
Te jammeren in z'n jeugd en drek.
Foks werd.... gereclasseerd!

Maar eindelijk, was het slaken:
Wef! Wef! wat een geluk!
Hij rende naar z'n poedel — Ach!
Die liep zoowat op alledag —
En van een mopsepuk!

op alledag loopen = hoogst zwanger zijn.

REQUISITOIR

's Hertogenbosch, 27 Februari.

Ook nu weer zijn de beste plaatsen op de gereserveerde tribune en in de advocatenbank ingenomen door deftige dames uit de hooge kringen van den Bosch.

(Krantenbericht).

Het carillon van de Sint Jan
Zingt in den kleumen morgen van
Den Christus, afgesard aan 't hout,
Die stervend z'n belagers schouwt,
De spotters, spuwers daar omneer:
„Zij weten niet... vergeef hun, Heer!”

Hoog zingt de beiaard in Den Bosch
De deuren van 't gerechtshuis los...
En tierend vecht de Christenmin
Zich met de vuist de doorgang in:
„Opzij! Om Jezuswil vooraan!
Het geldt hier moord! Maakt baan! Maakt baan!”

„Mij dorst! Mij dorst!” de beiaard schreit...
Beneden in de rechtzaal beidt
Op den gereserveerden zeet
Verkoorne, die zich deftig heet.
De hamer valt: „Beklaagde, sta!”
Wat schoons te zien op Golgotha...

JUIST OMDAT IK VAN JE HOU

Zeg, nou heb ie weer een drukker,
Nelis, heb ie nou je zin?
Ga je met je mooie vrinde
Voor twee jaar de griebus in.
Waarom liet je me niet peeze?
Andre mokkels doen 'et wel:
Liever bikke van de koffer
Dan me goozer in de cel.

Waarom ga jij liever krake?
Telkes weg is niks gedaan.
Nelis, geef me maar permissie
Om de vlakke op te gaan.
Dan heb jij je saffiaantje,
Bruine schoene, kloft en pret.
En je wordt niet om een keutel
En drie knikkers vastgezet.

Ga ik nou nog an de tippel,
Leg ik elke week wat weg,
Zit jij jofel in de schrabbers
Tegen dat je thuiskomt, zeg!

griebus = gevangenis; peeze = zich prostitueren; bikken
van de koffer = eten van wat je in bed verdient; kloft =
kleeding; schrabbers = centen.

'k Kan een boerebinkie krijge.
Vin je goed, dat 'k 'm haak?
Beter tientjes als tomaje
Dan twee jare voor een kraak.

Ach, jij ben zoo'n rare goozer!
Waarom schaam ie je d'r voor?
Of ie gapt of van een meid bikt,
Alles is penooze hoor!
En ik doe het toch niet *daarom*.
't Is geen happie voor een vrouw:
'k Ga met andre kerels slape —
Juist omdat ik van je hou.

penooze = (letterlijk) zaak, (in deze wereld): misdrijf.

CAUSAAL VERBAND

Zeg, de kat, die sodelooier,
Heeft z'n laatste vaart geflikt,
Gistre heeft die vuile schooier
Onze Pietje opgebikt!
's Oches prees het stomme diertje
Nog z'n Onze Lieve Heer.
Na verloop van een kwetiertje
Was me vogel bloed en veer.

Dat de poes het had gevrete
Bij de vrouw is nog al glad:
'k Heb een doodsmak uitgemete
Waar een stier een hijsch an had
Maar die peskop nam — verdomme
Of de smuikert 't er om dee! —
Door de ruit me bak met blomme
En je kom met vissies mee.

En een ramp komt niet alleenig —
Waar het eindigt weet je nooit! —
Zij benede — zesvoet beenig! —
Had d'r joekel net gevlood.
Als de kom, de poes, de potte
Op en om d'r harsens viel
Ze was lam in al d'r botte
En me kater de schlemiell

joekel = hond.

As ze had gedaan met klage
Schold ze met d'r groote bek;
„Was ie zelf maar neergeslage
Op je gammel blommehek!
Was het raam maar uitgeschote
Op me straatje en gespat!”
'k Nam een bierflesch in me poote
En ging effe in debat.

Heel d'r kop leit uit mekander
— 'k Heb tenslotte ook me eer! —
Maar van ochend kwam een grander
Met een briefie van meheer...
Zukke loeders magge smale
Tot je in je lende beeft;
Maar ze gaan de pliesie hale,
As ie hullie antwoord geeft.

grander = agent; meheer = commissaris.

LIEFDE

Toen ie, kind nog, vroeg aan moeder:
„Liefde, wat beteekent dat?”
Zei ze: „Maak met mijn geen spatsies!
Jij heb godver... altijd wat!
Bij een buurvrouw ging ie vragen;
Maar die joeg 'm van d'r vloer:
„Kom ie hieroo uit je eige?
Vraag 'et an medam, je moer!”

Vragen ging ie in het straatje,
Alle buren op een rij.
Bij de groenvrouw, schoolschoonmaakster,
In de waterstokerij;
Maar niet één van al die moeders
Schold 'm knufflend voor schavuit,
Geen paar zoengezinde lippen.
Naakten ooit z'n vuilen snuit.

Als z'n moeder nachtbezoek had,
Als een vent 'er had gehuurd,
Moest ie z'n fortuin maar zoeken
Op de stoepen in de buurt.
In de kerken ging ie luistren
Naar Heer Christus liefdewet,
Tot ie huilend door den koster
In den sneeuwjacht werd gezet.

Dagen groeiden uit tot jaren
En z'n schonken groeiden mee
Op z'n vragen: „Wat is liefde?”
Stelde niemand 'm tevrêe.
In 'm schreide heet verlangen....
O, het noodlot is vaak wreed!
d'Arme knul wist niets van Liefde,
Omdat moeder... er in deed.

DE SCHEPPING

De schepper van het paradijs
Had voorschoot afgedaan,
Ging schouwend, breed en blinkend
Voor het grootsche wrochtsel staan,
Hij toetste hier en daar nog wat
Aan tinten en aan toon
En snoof eens bij een rozeprop;
De Heer zag: het was schoon!

De grassen glansden deining
En de deining schuimde tint;
De bijen scheepten honing
En de geur dreef in den wind.
De vogels zaten op het hout
Te pijpen van het blad
En peilde met d'r instrument
Of kers z'n zaadje had.

De leeuw zat op z'n hurreken
En draaide familjaar
Al bij een sneeuw wit schapie
Papillotjes in het haar.
De visch deed flitsenflankend
Staartje-over in den vloed.
Het was omtrent den zesden dag;
De Heer zag: het was goed.

Toen bleef er uit den chaos
Nog zoo'n frut van alles wat
De Heer bepeinsde, wat er
In die kleffe klus nog zat.
Hij kneedde 't kledd'rig kluitje,
Kneep vervolg aan het begin
En hijgde er een heet verlangst
Naar *tractementsdag* in.

ZIE 'K JE TUSSCHE DE SOLDATE

Koos, nou ben je toch gaan diene,
Zeg is, heb ie nou je zin?
Nou ben jij een soort messiene
Van mevrouw de koningin.
Vroeger in je eige kleere,
In je pak van bommezijn.
Kon ik trots met jou verkeere,
Was ie heelemaal van mijn.

Nou heb jij vergulde knoope
En een flodderbroekie aan.
Mot ik zòd met jou gaan loope,
Met zoo'n knul de straat op gaan?
Kobus, ga je is bekijke
In je rusting tege gas
En je zal sebiet begriipe,
Dat ik voor zoo'n vrijer pas.

Zie 'k je tussche de soldate,
Gaat er wat in me kapot...
'k Weet niet of ik je mot hate,
Of ik lach of griene mot.
'k Wilde werke, wassche, sjouwe:
Alles wou ik voor je doen...
Wat heb ik van jou gehoue
In je vuile boezeroen!

HET POOIERTJE

Fidel is een hondje
Met stronkigen staart.
Een hap uit z'n ooren
En sluikig behaard.
Hij hangt in z'n pootjes
En aan z'n fatsoen,
Zal nimmer pipi
Op de kamermat doen.

Fidel draagt z'n lintjes
(Satijn met een blom!)
Eén stuit z'n gekwispel,
Eén neemt z'n gebrom.
Zoo zit ie gedirkt
Bij madame te pronk:
Hij geeft 'er een likkie
En zij geeft een lonk.

Maar komt er klandizie
Dan klinkt het bevel:
„Vooruit! Naar de keuken!
Je mand in, Fidel!”
Daar ligt ie, een kromsel,
Gedirkt en gedaan
En doet zoo wel wat
Als een pooiertje aan.

LOTUS

De Lent' staat in het laantje
Met 'r teentjes door het hout -
Jij hebt op last van pa en ma
Een kruidenier getrouwd;
Je weegt nou pruimedanten
En snijdt plockworst op een plank,
Griezelgruttend griffermeerd
De schijfies naar de bank.

Doch kom ik voor de toon
Om margarine, kaas en zout
Dan zeg je niks, maar zucht weer,
Als je vroeger deed in 't hout.
Ik slik wat weg, zeg: „Juffrouw,
Margarine met een bon”
Dan knik je en weegt *Lotus*...
Uit de besteboterton.

HANSIE KONFLANSIE!

Is er een kraakie gezien en bevonden,
Sof in de nolling en poes in de bak,
Dan wordt een seintje gestiekt en verzonden:
„Breek uit de boter en schim in je klak
Kim is de kien, en de poen in je vin“:
Hansie konflansie! d'r op en d'r in!

Veemstekers, oksies en slangen met daaien:
Foks voor de kroezen en kraat voor den snees!
Jij pikt de keewies en wij hier de fraaie
Joukere plunder van de mainteneés.
Steek in je melik van de rooie pan!
Hansie konflansie, veeg op en veeg 'an!

Wat er louwjoofel is laten we steunen:
Klater is tooi die justitie behoeft!
Niet om verguld willen wij ons bekreunen:
Slechts wat de toets houdt, dat „pakt“ het geboeft!
Themis met kalkhoofd en Jezus van tin...
Hansie konflansie! wat heil is er in?

't Kraakie gezet... En nou open je spleten!
Hansie konflansie! en draai je surpries,
Zoolang fatsoen naar het goud wordt gemeten
Is ook de fooi van de boeven niet vies:
Hier een en daar een voor pers en publiek
Hansie konflansie! komt, jongens, van wiek!

GOD ZAL 'M SPARE!

Hij staat bekend als linke jongen,
Waar heel de prinserij op peest,
Hij is er dikwijls uitgesprongen
En meermaals voor de bijl geweest;
Hij geeft om mukkels en een gijntje
Z'n saffiaan en kissebis
En zegt, dat leven aan een lijntje
Alleen voor loopsche poedels is.

Eens als ie zoo wat liep te dwalen
In volle zon en hartje stad,
Aan z'n piraat met felle halen,
Een versche vonk gezogen had,
Zag ie voor zich het ouwe vrouwtje
Zoo aan den oever van 't verkeer:
Geslagen stond dat arme oudje,
Op van het hooploos geprobeer.

„Wat is ter, moeder? Waarom tob ie?
Mot jij soms naar de overkant?
Je ben geen achttien, draagt geen bobby —
Mijn ben je mooi; ...Ik vraag je hand!”

de prinserij op peest = de politie op loert; voor de bijl
geweest = veroordeeld; saffiaan en kissebis = sigaret en
borrel.

En toen ze bang keek, niet kon loopen,
Droeg ie voorzichtig 't stokoud lijf, —
De mooie kant van 't boefhart open —
Op z'n beruchte langevijf.

Twee stille dienders, die 't gedragen
Van linke knul hadden gezien,
Die gingen aan het oudje vragen,
Of ze niks kwijt kon zijn misschien?
Je wist et nooit, zoo'n gesse, gare
Zoo'n linke vogel van de loekuit.
Oud moedertje: „God zal 'm spare!...
Kijk hier: twee dubbeltjes voor fruit.”

Langevijf = handen.

DIALOOG

Va', wat is dat voor een poppie?!
— Da's Justitia m'n kind.
Waarom draagt ze een zeer lappie?
— Wel, m'n jongen, ze is blind!
Waarom steekt ze met een sabel
Naar de Onze Lieve Heer?
En wat weegt ze met d'r schaalte?
— Musschenstrontjes en rauw weer!

Vader, of ze emmes blind is?!
— Foei, zoo'n vraag is ongepast,
Kijk maar eens, ze houdt het schaalte
Immers bij de „naalde" vast!
Waarom doet ze niet d'r doek af,
Kijkt ze niet is effe heusch?
— Nee, m'n jongen lief, dat gaat niet,
Want dan blijkt de wassen neus.

ROZIJNEN!

Gedurende de Kerstdagen kregen de gevangenen rozijnen in de kuch.

Rozijn in de kuch!
Heb ie daar nog van trug?
Heb ie 't ooit zoo grof gevreten?
Zoo'n mottig stuk vies
Dat is nou precies
Het nationale geweten!

Rozijn in het brood!
Of een rondje zoet schroot
In de zemelen is gedreven!
Zooveel krenterigheid
In één deegje verspreid...
Is dat niet grootsch en verheven?

Rozijn in de stoet...
Aan de dames een groet
En dankbaar een jat aan de heeren!
Maken cel en cachot
Hart en hersens kapot...
't Is vandaag de geboorte des Heeren!

Rozijn in de taart
En nog vrede op aard.
Knullen, nou zingt er je zangen;
Ons Jezeke klein,
Om verlosser te zijn
Wordt tusschen de boeven gehangen!

Je moe op de baan
En je vader bekaan —
Zoo groeide je op als de zwijnen
Je werd kruimdievig slecht...
Er is Hoogheilig recht,
Drie instanties en... kuch met rozijnen.

bekaan = gevangen.

BEKLAAGDE, STA EENS OP!

Gij, edelachtbaar, die op zetel strandde,
Ik, ankerlooze en op drift gegaan,
Ontluisd m'n lomp en geboeid m'n handen:
Wij zijn de wrakken van verzeilden waan.

Uw smetloos bef behoeft mijn zwarte schande,
Gij spreekt een recht, dat ik niet kan verstaan...
Van al de grootschheid die uw brein beplande,
Doet slechts de kilte mij verkleumend aan.

Men hing den Christus hier! Een naakte doode...
De zegen spijkervast, het lijf vergaan
Aan de gerechtigheid — de ranselroode!
Het hoofd ten uwentwaart: Het is gedaan....
Roep, waar 't uw adel geldt: Koning der Joden!
En, voor m'n vonnis: roep uw adel aan.

AAN DEN KLAAGMUUR

O zwerrevende liereman,
Wat deert je dan? Wat deert je dan?!
Is 't met jou als met mij gesteld:
Is 't eener nood die beiden kwelt?

Waarom mij telkens weer bezocht,
Uit staafbesnaarde lier gewrocht
Den weeën kreet als uit een zwiep
Die neerzwaait op m'n leed — dat sliep

O 't zingen van den regenbard,
Die nachten aan den klaagmuur mart
En lijk m'n trantel-wonden voet
Den ruimtehonger uiten moet!

INHOUD

	Blz.
<i>Inleiding</i>	5
En of	17
Brief	18
Antwoord	20
Golgotha	22
Jou, joekel, nabij	23
Mater Dolorosa	24
Wrok	25
De Paedagoog	26
Brief aan Oome Hein	28
Gebed	29
De voetbal-match	30
Schooier's avondlied	32
De laatste snees	33
Ja, Meheer!	34
De uitbreekster	36
Stadsnieuws	37
Boeventestament	39
Hendrikus	41
Dalver	43
Speculaaspop	44
Beterschap, hoor, lieve vader!	46
Kerstnacht	48
Serenade	49
Giessen-Nieuwkerk	50
Ballade	52
Petit Amour	54
Metamorphose	56

	Blz.
Eer	58
Cel	60
Het grommetje van Blonde Nel	61
Knekel peezen	63
Poor old girl.	65
Ha, gabber!	67
't Gaat ippes...	68
„Nooit niet!“	70
Parabel	71
Requisitoir	73
Juist omdat ik van je hou	74
Causaal verband	76
Liefde	78
De Schepping	80
Zie 'k je tussche de soldate	82
Het pooiertje	83
Lotus	84
Hansie konflansie!	85
God zal 'm spare!	86
Dialoog	88
Rozijnen!	89
Beklaagde, sta eens op!	91
Aan den klaagmuur	92

